

Controleverklaring digitaal deponeren

Zwolle, 30 oktober 2017

Amsterdam, 31 oktober 2017

Eindhoven, 2 november 2017

Agenda

- I. SBR Assurance (Jacques Urlus)
 - Introductie
 - NBA Groenboek
- II. De accountant in een SBR-omgeving (Ronald van Langen, Huub Lucassen en Vera van Dijk)
 - Het getrouwe beeld
 - De nieuwe digitale accountantsverklaring
 - Beroepscertificaat en elektronische handtekening
 - De uitzonderingen
 - Aandachtspunten voor in de praktijk
- III. Demonstraties digitaal deponeren (Dirk Kreijkes)

SBR ASSURANCE

Jacques Urlus

Wetswijzigingen

- Handelsregisterwet 2007 (nieuw artikel 19a)

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat bescheiden waarvan bij of krachtens de wet is voorgeschreven dat die bij het handelsregister worden gedeponneerd, uitsluitend langs elektronische weg worden gedeponneerd en worden nadere regels gesteld over de wijze waarop die deponering moet plaatsvinden.

- Artikel 4 EU richtlijn 2004/109/EG (Transparency Directive)

Met ingang van 1 januari 2020 worden alle jaarlijkse financiële verslagen opgesteld in een uniform elektronisch verslaggevingsformaat, mits de Europese Toezichthoudende Autoriteit (ESMA) een kosten-batenanalyse heeft verricht.

Bij de volgende afslag...

Schema SBR verplichtstelling / SBR Assurance

Boekjaar \ Regime	Regime				Uitgevende instelling	
	Micro	Klein	Middelgroot ^{*3)}	Groot	Enkelvoudig	Geconsolideerd
2016	Deponeren via SBR verplicht ^{*1)}					
2017			Deponeren via SBR verplicht ^{*2)}			
2018						
2019				Deponeren via SBR of ESEF - PDF ^{*4)}	ESEF - PDF ^{*4)}	ESEF-PDF + Jaarrekening in Inline XBRL ^{*4)}

*1) Online service 'Zelf deponeren jaarrekening' bij de Kamer van Koophandel beschikbaar

*2) Opstel portaal + aparte faciliteit voor deponeren bij de Kamer van Koophandel beschikbaar

*3) Uitstel voor middelgrote ondernemingen, indien o.a. groepshoofd een grote onderneming of uitgevende instelling is

*4) Inhoudelijke uitvoering parallel met besluitvoering ESMA en ministerie van Economische Zaken

Voorlopig uitgezonderd van digitaal deponeren

- Niet Nederlandse rechtspersonen
- Uitgevende instellingen
- Grote rechtspersonen
- Middelgrote rechtspersonen waarvan groepshoofd een grote rechtspersoon is of een uitgevende instelling
- Rechtspersonen die IFRS toepassen conform art. 2:362 lid 8 BW
- Organisaties van openbaar belang
- Pensioenfondsen
- Zorginstellingen waarop de WTZi van toepassing is
- Indien sprake van deponering vervangende verklaring conform art. 2:403 of 2:396 lid 9 8 BW
- Indien vrijwillig integraal regime groot wordt toegepast
- Indien aparte controle verklaringen worden afgegeven voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening

Vragen en antwoorden

<https://www.kvk.nl/hoedeponeren>

Kamer van Koophandel

[Inschrijven en wijzigen](#)

[Producten bestellen](#)

[Advies en informatie](#)

[Home](#) > [Inschrijven, wijzigen en uitschrijven](#) > [Deponeren](#) > [Jaarrekening deponeren](#)
> [Hoe deponeert u uw jaarrekening?](#)

Hoe deponeert u uw jaarrekening?

Heeft u een micro of klein bedrijf, dan deponeert u digitaal. Grote en middelgrote bedrijven sturen hun jaarrekening op per post of e-mail. Komt u er niet uit, overweeg dan een intermediair in te schakelen.

De wijze van deponeren hangt af van uw bedrijfsklasse. In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de verschillende deponeropties voor uw bedrijf. In het document [Verplichting om digitaal te deponeren](#) vindt u informatie over (digitaal) deponeren in enkele specifieke situaties.

De paradigmashift

Van papier naar....

....digitaal

Balans per 31 december 2015

	<u>31 december 2015</u>	<u>31 december 2014</u>
	€	€
Activa		
Immateriële vaste activa	326.000	-
Materiële vaste activa	<u>211.000</u>	<u>135.000</u>
Vaste activa	537.000	135.000
Vorderingen	7.263.000	4.964.000
Liquide middelen	<u>3.877.000</u>	<u>4.075.000</u>
Vlottende activa	11.140.000	9.039.000
Totaal activa	<u><u>11.677.000</u></u>	<u><u>9.174.000</u></u>

```
<venj-bw2-i:IntangibleAssets id="C58"
contextRef="Context_72" unitRef="U-
EUR" decimals="INF">326000</venj-bw2-
i:IntangibleAssets>
  <venj-bw2-i:IntangibleAssets id="E58"
contextRef="Context_69" unitRef="U-
EUR" decimals="INF">0</venj-bw2-
i:IntangibleAssets>
```

De impact van SBR?

- Het getrouw beeld op papier verdwijnt:

Liquide middelen
€ 20.000

```
<venj-bw2-i:CashAndCashEquivalents  
contextRef="FY17i_C_S" unitRef="EUR"  
decimals="INF">20000</venj-bw2-  
i:CashAndCashEquivalents>
```

- De controleverklaring wordt digitaal (in XBRL)
- Ondertekening van de controleverklaring niet meer met de ‘natte’ handtekening
- De papieren envelop wordt vervangen door een SOAP-envelop, de verzending verloopt niet meer via de post maar elektronisch

NBA-Groenboek “De accountant in een SBR-omgeving”

Deel A: De impact van SBR op het controleproces

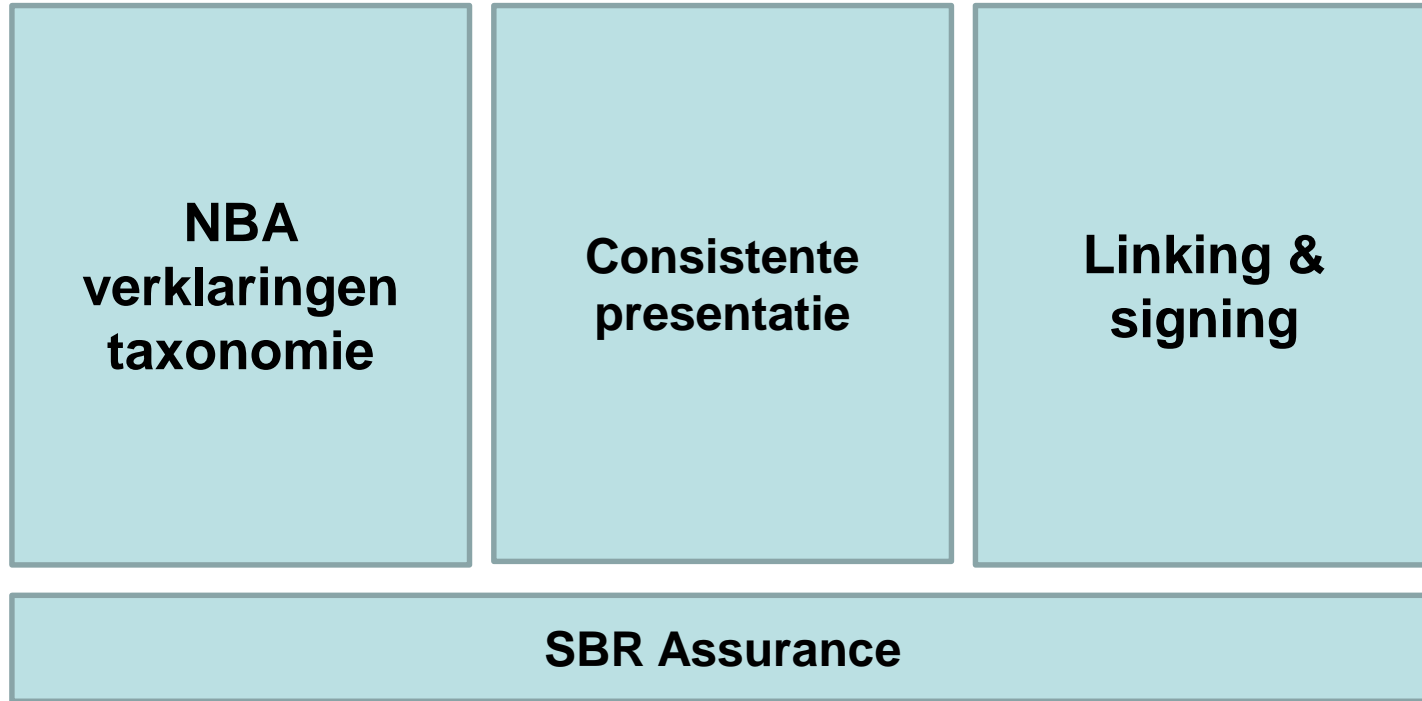
Deel B: SBR Assurance oplossing

Deel C: Werkzaamheden voor elektronisch deponeren

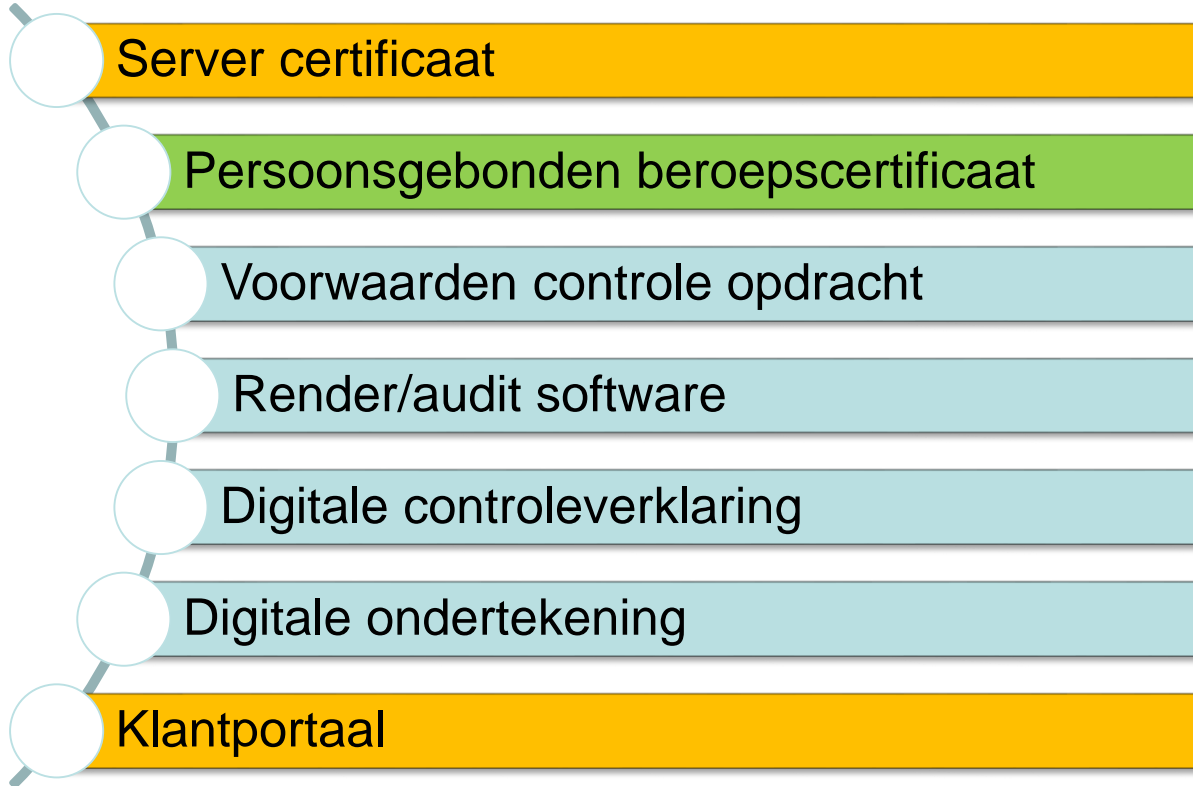
Te vinden op: <https://www.nba.nl/themas/ict/sbr-assurance-oplossing/>

De pijlers van de SBR Assurance oplossing

Vorbereidingen voor de digitale controleverklaring

Legenda:

Optioneel

Accountant

Accountants-
eenheid

DE ACCOUNTANT IN EEN SBR-OMGEVING

Ronald van Langen
Huub Lucassen
Vera van Dijk

Het object van onderzoek

Jaarverslag – inrichting

- Bestuursverslag
- Jaarrekening
- Overige gegevens
 - Inclusief controleverklaring

Ten kantore? →

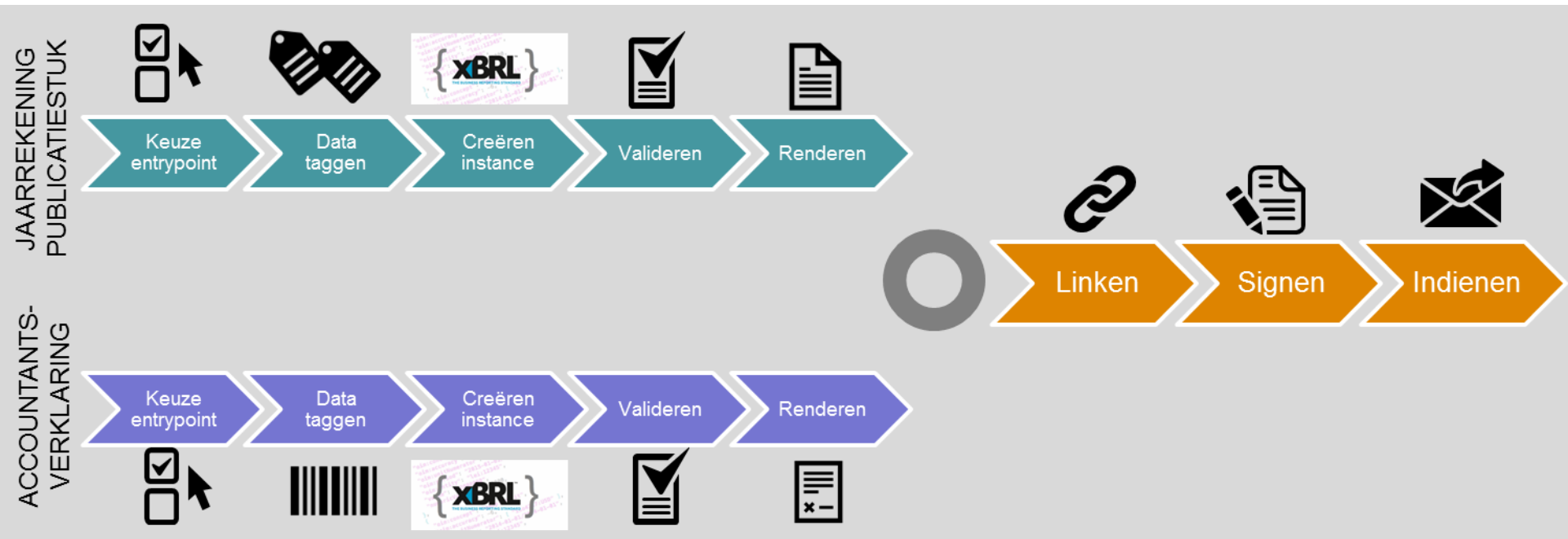
Vrijstellingen
2:397 lid 5 BW →

Dezelfde
verklaring →

Jaarverslag – deponering

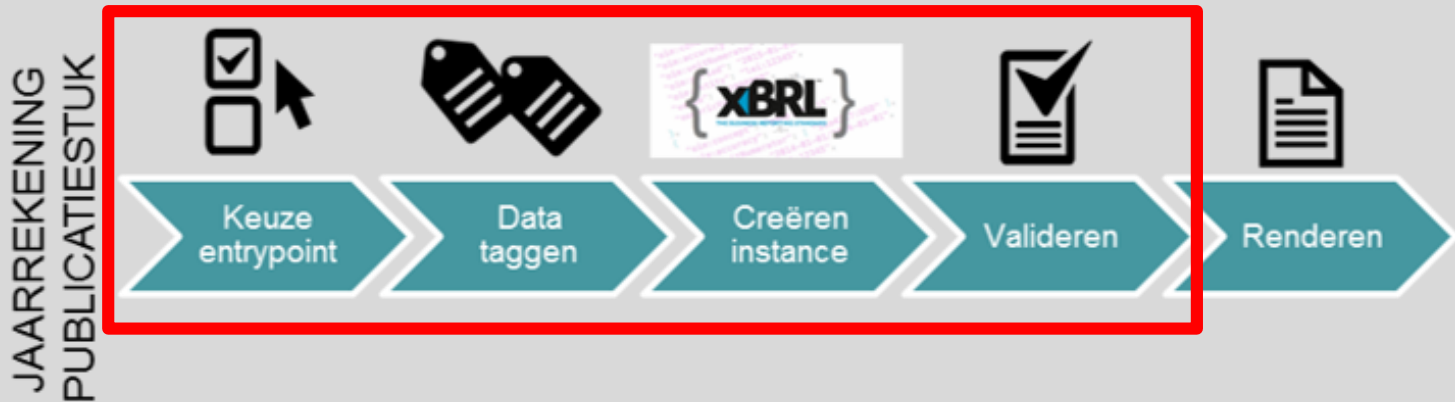
- Bestuursverslag
- Jaarrekening
- Overige gegevens
 - Inclusief controleverklaring

Processchema SBR

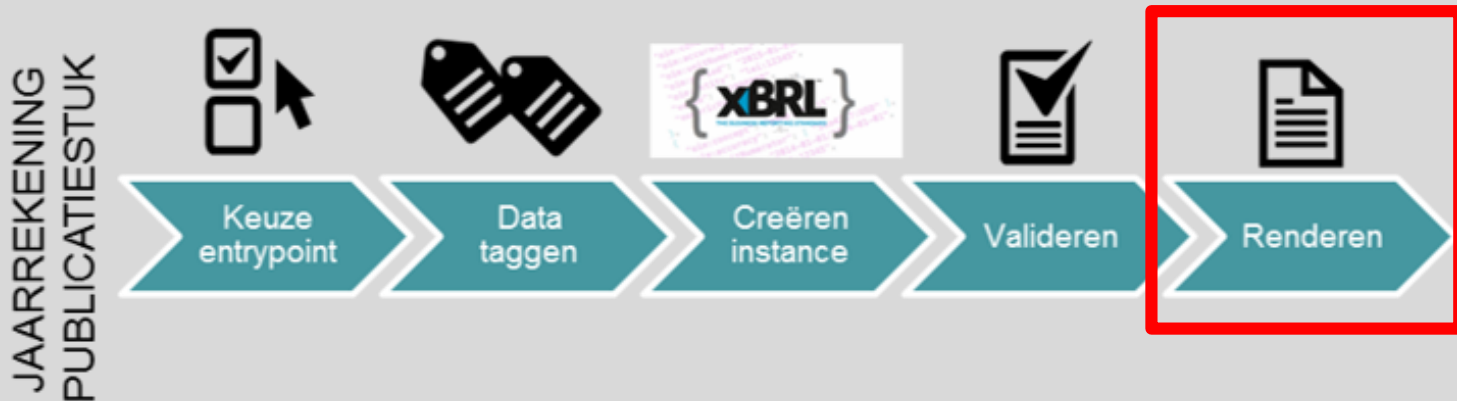
Verantwoordelijkheid onderneming

- Keuze entrypoint voor juiste gegevensset
- Data taggen a.d.h.v. de gegevensset
- Opstellen preparer extension
- Data taggen a.d.h.v. preparer extension

Rendering

- Wiens verantwoordelijkheid?
- Hoe bewaken getrouw beeld / consistent beeld in de gehele keten?

Consistente presentatie (CP)

- M.b.v. de CP wordt het onleesbare XBRL document op basis van taxonomiedefinities en aanvullende regels getransformeerd naar een voor de mens leesbaar en begrijpelijk beeld.

XBRL

```
<venj-bw2-i:IntangibleAssets
id="C58" contextRef="Context_72"
unitRef="U-EUR"
decimals="INF">326000</venj-
bw2-i:IntangibleAssets>
<venj-bw2-i:IntangibleAssets
id="E58" contextRef="Context_69"
unitRef="U-EUR"
decimals="INF">0</venj-bw2-
i:IntangibleAssets>
```

Taxonomie definities

	A	B	C	D	E	F
1					Huidig	Voorgaand
2						
3	Activa	Vaste activa	Immateriële vaste activa		326000	0
4			Materiële vaste activa		211000	135000
5			Vastgoedbeleggingen			
6			Financiële vaste activa			
7					537000	135000
8		Wloftende activa	Voorraden			
9			Onderhanden projecten in opdracht van derden (activa)			
10			Vorderingen		7263000	4964000
11			Effecten			
12			Liquide middelen		3877000	4075000
13					11140000	9039000
14					11677000	9174000

Consistente presentatie

Balans per 31 december 2015	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Activa		
Immateriële vaste activa	326.000	-
Materiële vaste activa	211.000	135.000
Vaste activa	537.000	135.000
Vorderingen	7.263.000	4.964.000
Liquide middelen	3.877.000	4.075.000
Wloftende activa	11.140.000	9.039.000
Totaal activa	11.677.000	9.174.000

Uitdagingen bij conversie naar SBR

Voorbeeld 1 (papier)
met uitgesplitste
vorderingen in de
balans

Geconsolideerde balans per 31 december 2017

(na voorstel resultaatbestemming)

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1		9.164.167		8.158.449
Materiële vaste activa	2		1.995.640		2.356.475
Vlottende activa					
Voorraden en onderhanden werk	3		40.184.410		35.147.826
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	4	9.312.318		6.826.296	
Vorderingen op participanten en overige deelnemingen	5		105.653		862.164
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6	4.777.274		3.768.374	
Overige vorderingen en overlopende activa	7		2.547.203		1.173.638
			16.742.448		12.630.472
Liquide middelen	8		440.494		91.692
			<u>68.527.159</u>		<u>58.385.014</u>

Uitdagingen bij conversie naar SBR

Voorbeeld 1 (SBR)
zonder uitgesplitste
vorderingen in de
balans

Jaarrekening		
Geconsolideerde jaarrekening		
Geconsolideerde balans		
	31 december 2017	31 december 2016
	€	€
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	9.164.167	8.158.449
Materiële vaste activa	1.995.640	2.356.475
Totaal van vaste activa	11.159.807	10.514.924
Vlottende activa		
Voorraden	40.184.410	35.147.926
Vorderingen	16.742.448	12.630.472
Liquide middelen	440.494	91.692
Totaal van vlottende activa	57.367.352	47.870.090

Uitdagingen bij conversie naar SBR

Voorbeeld 2 (papier)
met een
samengestelde
specificatie van de
deelnemingen

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Middelgroot test BV zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen de financiële gegevens van:

Holding I BV, te Eindhoven, 100% belang, inclusief haar 100% deelnemingen:

- Autobedrijf A BV, te Eindhoven;
- Servicebedrijf A BV, te Eindhoven;
- Lege BV, te Eindhoven;
- Autobedrijf B BV, te Eindhoven;
- Schadeherstel BV, te Zwijndrecht;
- Export BV, te Eindhoven;
- Servicebedrijf B BV, te Eindhoven;
- Inrichting BV, te Eindhoven.

- Holding II BV, te Eindhoven, 100% belang, inclusief haar 100% deelnemingen:

- Autobedrijf C BV, te Eindhoven;
- Autobedrijf D BV, te Gorinchem;
- Autobedrijf E BV, te Eindhoven.

Uitdagingen bij conversie naar SBR

Voorbeeld 2 (SBR)
met de
deelnemingen
afzonderlijk
opgenomen

Geconsolideerde belangen: specificatie		
Rechtspersoon	Autobedrijf A BV	
Woonplaats van de rechtspersoon		Eindhoven
Aandeel in geplaatst kapitaal van de rechtspersoon		100%
Aandeel in stemrecht van de rechtspersoon		100%
Rechtspersoon	Autobedrijf B BV	
Woonplaats van de rechtspersoon		Eindhoven
Aandeel in geplaatst kapitaal van de rechtspersoon		100%
Aandeel in stemrecht van de rechtspersoon		100%
Rechtspersoon	Autobedrijf C BV	
Woonplaats van de rechtspersoon		Eindhoven
Aandeel in geplaatst kapitaal van de rechtspersoon		100%
Aandeel in stemrecht van de rechtspersoon		100%
Rechtspersoon	Autobedrijf D BV	
Woonplaats van de rechtspersoon		Eindhoven
Aandeel in geplaatst kapitaal van de rechtspersoon		100%
Aandeel in stemrecht van de rechtspersoon		100%
Rechtspersoon	Autobedrijf E BV	
Woonplaats van de rechtspersoon		Eindhoven
Aandeel in geplaatst kapitaal van de rechtspersoon		100%
Aandeel in stemrecht van de rechtspersoon		100%

Preparer extensions

- A.g.v. het inzichtvereiste hebben rechtspersonen de mogelijkheid om eigen financiële en niet-financiële elementen toe te voegen aan hun digitale verantwoordingsrapportage. De zelf gedefinieerde elementen dienen opgenomen te worden in de rapportage en een aanvullende taxonomie.

Standaard middelgroot

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Winst- en verliesrekening [titel]

Brutomarge	45.554.666
Verkoopkosten	864.747
Algemene beheerskosten	3.939.938
Som der kosten	4.804.685
Bedrijfsresultaat	40.749.981

Standaard middelgroot + Preparer extensions

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Winst- en verliesrekening [titel]

Netto-omzet	122.764.897
Kostprijs van de omzet	77.210.231
Bruto-omzetresultaat	45.554.666
Verkoopkosten	864.747
Algemene beheerskosten	3.939.938

Even terug.....

JARREKENING
PUBLICATIESTUK

Welke situatie in 2018?

Maakt jaarrekening in
SBR

Maakt jaarrekening op
papier maar in lijn met
SBR

Maakt jaarrekening op
papier

Maakt deponerings-
stuk in SBR zonder PE

Maakt deponerings-
stuk in SBR met PE

Jaarrekening hardcopy, depo in SBR

- Toevoegen
verplichte SBR
elementen

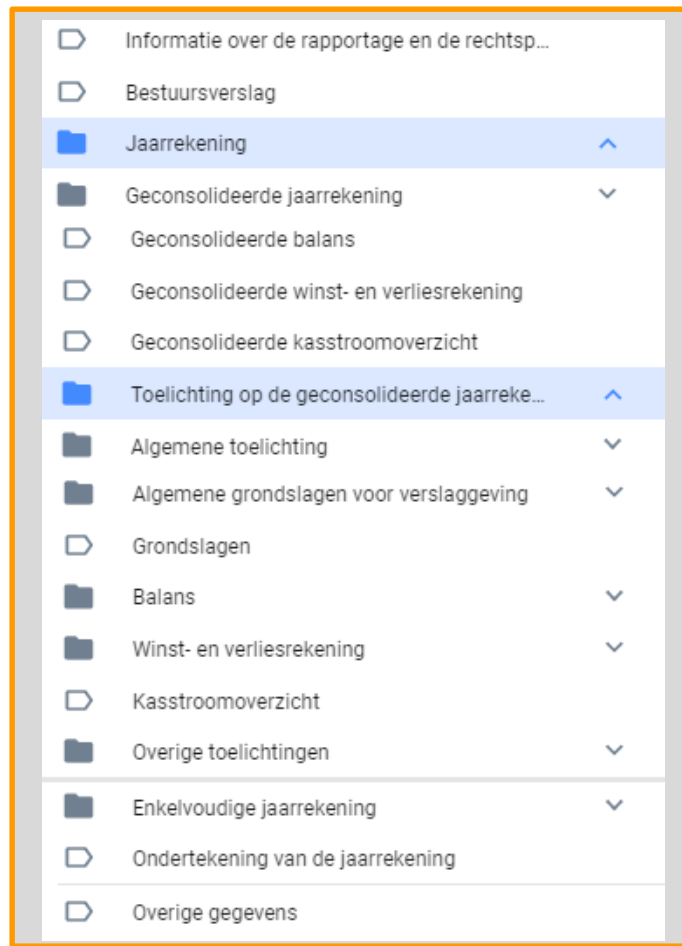
Informatie over de rapportage en de rechtspersoon

Informatie over de rapportage

Titel van het document	Inrichtingsjaarrekening
Startdatum van de huidige financiële rapportageperiode	01 januari 2017
Einddatum van de huidige financiële rapportageperiode	31 december 2017
Startdatum van de voorgaande financiële rapportageperiode	01 januari 2016
Einddatum van de voorgaande financiële rapportageperiode	31 december 2016
Rapportageperiode afwijkend van een jaar (J/N)	Ja
Beschrijving van de reden voor het afwijken van een rapportageperiode van een jaar	De onderneming is gestaakt ten g
Beschrijving van het effect op de vergelijkende cijfers bij het afwijken van rapportageperiode van een jaar	De winst- en verliesrekening is sle vergelijkend jaar betreft een vollec
Rapportage heeft betrekking op een individuele rechtspersoon of op een groep van maatschappijen	Geconsolideerd en enkelvoudig
Rapporteringsvaluta van het document	Euro
Type winst-en-verliesrekening	Categoriaal
Type kasstroomoverzicht	Indirect
Datum van opmaak van de jaarrekening	12 juli 2018
Jaarrekening vastgesteld (J/N)	Ja
Datum van vaststelling van de jaarrekening	09 juli 2018
Heraanlevering van het document in verband met onoverkomelijke onjuistheden (J/N)	Nee
E-mailadres van de contactpersoon voor deze rapportage	info@reeleezeetest.nl

Jaarrekening hardcopy, depo in SBR

- Andere indeling / volgorde van componenten; bijv. 'Algemene toelichting'
- Beperkte of geen uitsplitsing van posten
- Inhoudelijke wijziging teksten (verwijzingen naar pagina en notenummers aanpassen)

☐	Informatie over de rapportage en de rechtsp...	
☐	Bestuursverslag	
📁	Jaarrekening	^
📁	Geconsolideerde jaarrekening	∨
☐	Geconsolideerde balans	
☐	Geconsolideerde winst- en verliesrekening	
☐	Geconsolideerde kasstroomoverzicht	
📁	Toelichting op de geconsolideerde jaarreke...	^
📁	Algemene toelichting	∨
📁	Algemene grondslagen voor verslaggeving	∨
☐	Grondslagen	
📁	Balans	∨
📁	Winst- en verliesrekening	∨
☐	Kasstroomoverzicht	
📁	Overige toelichtingen	∨
📁	Enkelvoudige jaarrekening	∨
☐	Ondertekening van de jaarrekening	
☐	Overige gegevens	

Jaarrekening hardcopy, depo in SBR

Heeft dit vaktechnische gevolgen?

Faciliteren bij het opstellen

- In hoeverre kan de intermediair faciliteren bij het opstellen van een SBR rapportage?

Verantwoordelijkheid accountant

ACCOUNTANTS-
VERKLARING

Opstellen controleverklaring

Idem aan een SBR jaarrekening / publicatiestuk:

1. Selecteer juiste entrypoint (type verklaring)
2. Opstellen van de verklaringsteksten
3. Taggen van de verklaringsteksten
4. Technische validatie (voldoet bijvoorbeeld de datum aan het formaat yyyy-mm-dd)
5. Renderen van de XBRL instance
6. Business validatie (bijvoorbeeld als oordeel afkeurend is, is dan ook de basis voor het afkeurende oordeel opgenomen)

NBA verklaringen taxonomie

- Accountantsverklaring ook digitaal (XBRL)
- NBA is verantwoordelijk voor de verklaringen taxonomie
- Huidige versie 2.0 bevat:
 - Controleverklaring (inclusief OOB)
 - Controleverklaring Samengevatte Financiële Overzichten
 - Beoordelingsverklaring
 - Samenstelverklaring
- Creatie van XBRL verklaringen door de NBA verklaringengenerator of rapportage software
- Verklaringen op basis van NBAT 2.0 worden vanaf 13 december door de Kamer van Koophandel geaccepteerd

NBA Verklaringengenerator

<https://www.nba.nl/Generator/>

Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA)

Verklaring genereren

Inhoudsopgave Word-versies

 Handleiding (PDF)

NBA

Vorige

Afdrukken

Exporteer naar XBRL

Verklaring

Markeer variabelen en invoervelden

1. Controleverklaringen

1.1.1

1.1.1.1 *Voorbeeldtekst igv jaarrekening obv Titel 9 Boek 2 BW (geen geconsolideerde jaarrekening opgesteld)*

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: *Opdrachtgever*

Verklaring betreffende *de jaarrekening*¹

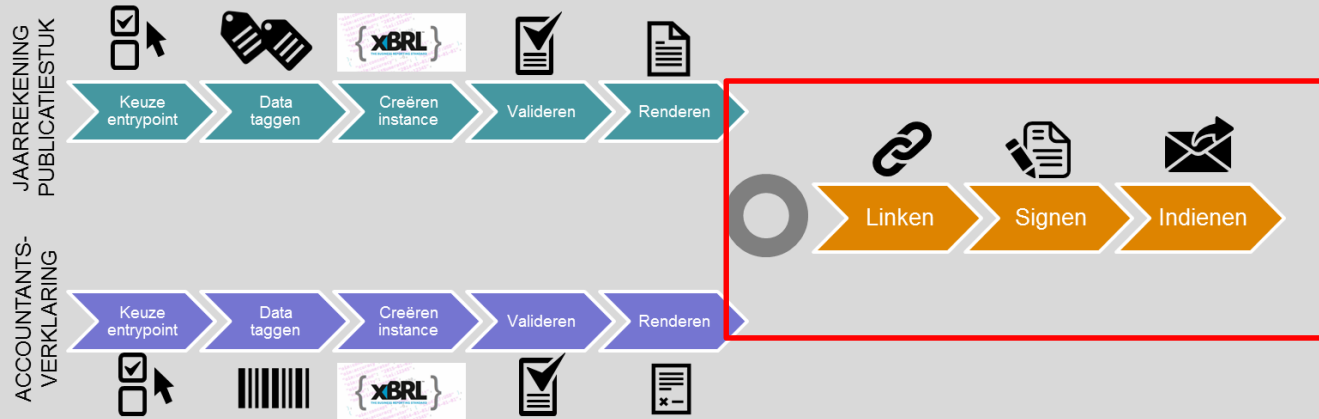
Wij hebben de in dit rapport² op bladzijde ... (eerste paginanummer van de jaarrekening/fin. overzichten) tot en met bladzijde ... (laatste paginanummer van de jaarrekening/fin. overzichten) opgenomen jaarrekening 201X (of voor een gebroken boekjaar: voor het jaar geëindigd op 30 juni 201X) van ... (naam entiteit(en)) te ... ((statutaire) vestigingsplaats) gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 201X (of bij een gebroken boekjaar: 30 juni 201X) en de winst-en-verliesrekening over 201X³ met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.⁴

NBA

Aandachtspunten controleverklaring

- De Nederlandse Taxonomie kent het begrip ‘enkelvoudig’ niet
- De digitale jaarrekening kent geen paginanummers
- De verklaringengenerator komt alleen met voorbeeldteksten. U als accountant blijft verantwoordelijk voor de inhoud van de verklaring.
- Sla tekst van de controleverklaring bij de jaarrekening op om later te gebruiken bij SBR publicatiestuk (in ontwikkeling)

Verantwoordelijkheid accountant

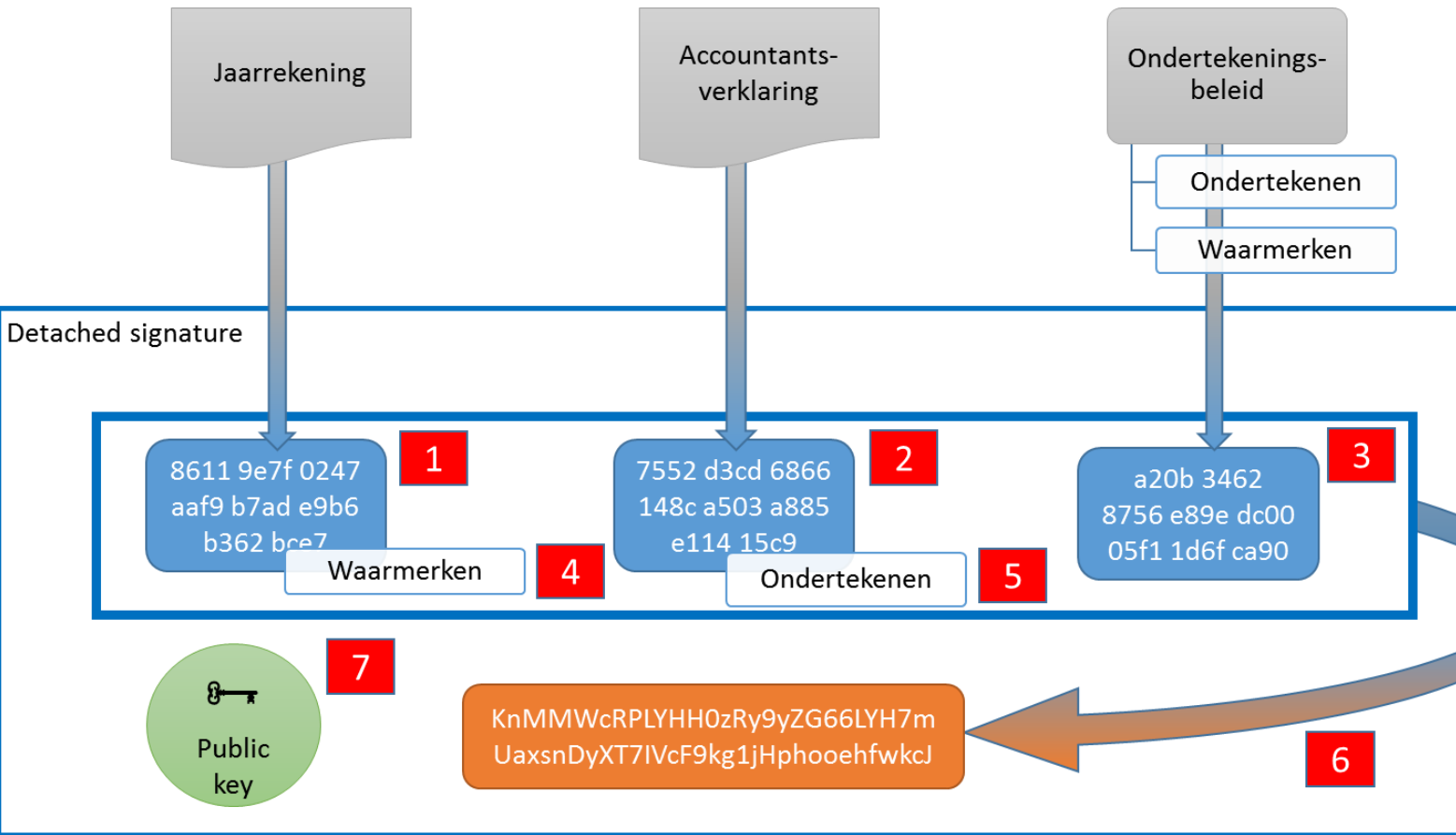
De laatste stappen.....

Linking & signing

1. Linking: jaarrekening en accountantsverklaring onlosmakelijk aan elkaar verbinden
2. Signing: wordt de jaarrekening gewaarmerkt en de controleverklaring digitaal ondertekent.

Linking & signing

NBA

Beroepscertificaat

- Burgerlijk Wetboek Boek 3, artikel 15a biedt de mogelijkheid om een elektronische handtekening te gebruiken dat dezelfde rechtsgevolgen heeft als een handgeschreven handtekening
- Nodig voor ondertekenen digitale accountantsverklaring en waarmerken digitale verantwoordingsrapportages
- Het (persoonsgebonden) beroepscertificaat valt onder het PKI-overheid stelsel
- Beroepscertificaten dienen door de accountant en actuarissen zelf te worden aangevraagd. Accountant/actuaris is dus eigen certificaatbeheerder
- NBA fungeert als waakhond voor de 'zwarte lijst': Certificate Revocation List

Aanschaf beroepscertificaat

Bij één van de volgende Trusted Service Providers

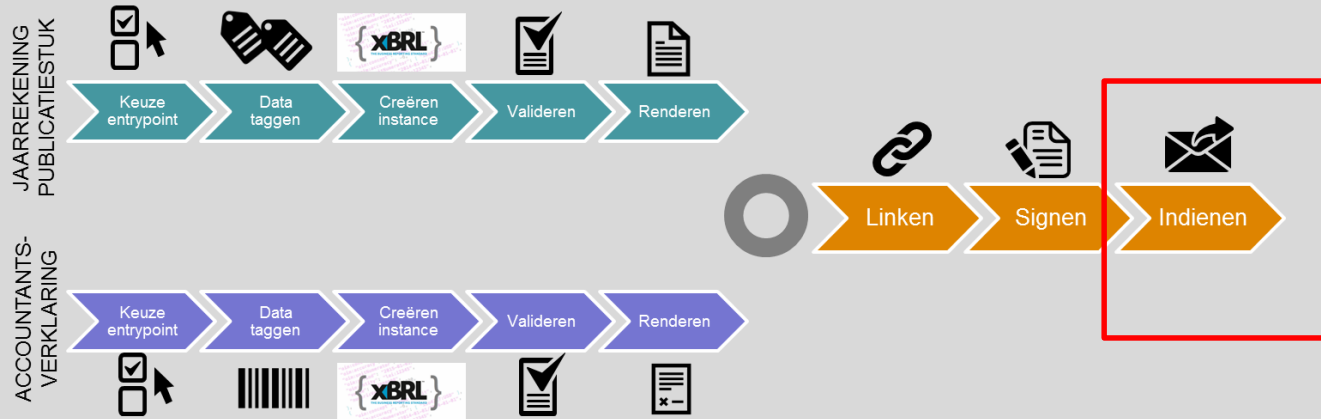
- KPN B.V.
 - CreAim (dealer)
- Quo Vadis Trustlink B.V.

SBR Ondertekeningbeleid

- Nodig om vooraf de intentie van het zetten van de elektronische handtekening expliciet te maken.
- De semantiek van de intenties zijn opgenomen in ‘verplichtingen’:

Verplichting	Waarbij	Commitment (sbr:signature-policy:)
Wilsbeschikking afgeven verklaring	Accountantsverklaring bij de jaarrekening	proof-of-intent-of-practioner-to-express-an-opinion
Waarmerken	Gecontroleerde definitieve jaarrekening	proof-of-integrity-of-the-object-for-which-the-practitioner-expresses-an-opinion
Machtiging identieke kopie verklaring opnemen	Deponeringsstuk	proof-of-intent-of-practioner-to-add-an-copy-of-the-opinion

Verantwoordelijkheid onderneming

Eindelijk kan het pakketje weg....

Indienen SBR jaarverslag

- Door Onderneming
 - Zelf opstelportaal KvK
- Faciliteren door de intermediair
 - Klant-portaal
 - Verantwoordelijkheden
 - Rol intermediair en wat nu als het mis gaat?
 - Nog zichtbaarder dat de klant niet deponeert
 - Gevolgen voor de opdrachtaanvaarding

Statusinformatie

Overzicht van de belangrijkste statuscodes:

- **311** : Validatie [bericht] is mislukt
(bijvoorbeeld verplicht gegeven niet opgenomen)
- **2110**: Handtekening controle niet gelukt
(bijvoorbeeld verkeerde verklaring bij jaarrekening gevoegd)
- **2210**: Certificaat controle niet gelukt
(bijvoorbeeld certificaat verlopen)
- **500** : Validatie [bericht] bij uitvragende partij gelukt
- **510** : Validatie [bericht] bij uitvragende partij niet gelukt
(bijvoorbeeld onjuiste KvK-nummer opgegeven)

De 5 tips

1. Zorg tijdig voor een persoonsgebonden beroepscertificaat.
2. Begin tijdig met een eerste (proef)aanlevering. Leer van dit traject en pas waar nodig de werkprocessen aan.
3. Het proces van deponeren stopt niet bij het deponeren (kijk nog eens goed naar de werkprocessen)
4. Overleg met de softwareleverancier over de mogelijkheden
5. Begin tijdig met analyseren of jaarrekeningen in de NT structuur passen

DEMONSTRATIES DIGITAAL DEPONEREN

Dirk Kreijkes

Technische ingrediënten voor het digitaal deponeren

1. Persoonsgebonden beroepscertificaat
 - Opslag op SSCD
 - Opslag op HSM (in de cloud)
2. Linking & signing oplossingen (voor zover op dit moment bekend)
 - CreAim – www.cream.nl
 - OpenSBR – www.opensbr.org
 - PKIsigning – www.pkisigning.nl
 - ValidSign – www.validsign.nl
3. Verzend software
 - Rapportage software
 - Boekhoudpakketten
 - Web portalen
 - Communicatie software

Dank voor uw aandacht.